

INNSPILL TIL HITRA KOMMUNE FRA HITRA NÆRINGSFORENING OM STATUS OG ØNSKEDE TILTAK FOR DET LOKALE NÆRINGSLIVET I.F.M. KORONAPANDEMIEN

Hitra, 30. mars 2020

Status for det lokale næringslivet:

- Det oppsto en nesten umiddelbar krise for de bransjer som måtte stenge pga. påbud (service, uteliv, o.l.), samt for reiseliv, kultur/kreative næringer, handel (ekskl. dagligvare) og enkelte andre bransjer.
- Mange permitteringer, samt fare for konkurser og oppbud.
- Varsellampene blinker for bygg og anlegg, samt deler av industrien.
- Tilgang på folk og/eller råvarer kan bli kritiske, det kan også fallende etterspørsel.
- Alle kan ikke reddes, vi vil se mange konkurser fremover – mange hadde problemer også før krisen.

Med noen få unntak gir oversikten nedenfor et godt bilde av næringslivet på Hitra i den fasen vi er i nå.

Gjengitt fra møte i Trøndelag Fylkeskommunes Samhandlingsråd, 26.3.20

Fra innlegg fra Sparebank 1 SMN,

Kategorisering av bransjer – bankens vurdering pt - fra svarte natta til økt omsetning og økte resultater

Kategorisering kunder. Ajour per 22.03.20

Kategori 1a	Kategori 1b	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
Reiseliniv Hotell Kultur Luftfart Idrett Utdanning Personlig hygiene Bar og Restaurant Kantine og cateringvirksomhet Treningssentre Reisebyrå Fysioterapeuter og kiropraktorer Tannleger Frisering og annen skjønnhetspleie Utleie av arbeidskraft Annen personlig tjenesteyting	Alle kunder med valutaprodukter	Persontransport Handel/Retail Bygg Serveringssteder Industri Næringseiendom Vektertjenester Bilforhandlere Fiskeeksportører Engros/agentur eks matvarer Tannleger Gartnervirksomhet Bobilforhandlere Båttforhandlere Eiendom Prosjekt Øvrig Eiendom Finansierings- og forsikringsvirksomhet Annen forretningsmessig tjenesteyting	Godstransport Anlegg Landbruk Offshore og oljerelatert Revisjon, regnskap og bedriftsrådgivning Skipsverft Matproduksjon Håndverkere Energiselskaper Oppdrett/Havbruk Fiskeri Fiskeforedling Bergverk og utvinning Vannforsyning og avløp Informasjons- og kommunikasjonsteknologi Offentlig sektor Helse og sosialtjenester Shipping Annen transportrelatert virksomhet Borettslag Barnehager	Dagligvare Apotek Støttetjenester Teleselskaper Mediebedrifter/aviser Legekantor Engros/Agentur matvarer
Nedstengt		I faresonen	Liten forandring	Oppsving

Hitra Næringsforening og Frøya Næringsforum har sendt ut spørreskjema til ca. 300 bedrifter for å kartlegge situasjonen mer i detalj. Svarfrist er 1.4. og vi planlegger å ha resultatet klart for presentasjon 2.4.

Slik jobber Hitra Næringsforening nå:

- De to næringsforeningene har etablert Beredskapsteam for næring bestående av

FORENINGENE

KOMMUNENE

SPAREBANK 1 SMN

HEMNE SPAREBANK

NAV

BLÅTT KOMPETANSESENTER

Teamet har ukentlige møter, arbeidet er organisert av de to næringsforeningene.

Teamets mandat og fokus:

Beredskapsteam for næringslivet på Hitra og Frøya skal bidra til at konsekvensene av Koronapandemien blir så små som mulig for regionen. I det ligger det å legge til rette for at det er bedrifter og jobber å gå tilbake til for de som nå er/vil bli permittert når dette er over. Videre at de som fortsatt er i virksomhet kan fortsette og evt. får bistand til å komme seg gjennom krisen.

Fokus skal være –

Å styrke og sikre gode tiltak i en svært krevende tid. Næringslivet har ulike behov for rådgivning og skadebegrensning. Vi bør oppfordre til å «holde hodet kaldt» og tenke kortsiktig i et langt perspektiv.

Å bidra med å knytte på kompetanse og fagmiljø for å løse den enkeltes utfordringer.

Å være samtalepartner og veileder.

- Hitra Næringsforening er med i Næringsalliansen for Trøndelag, et samarbeidsforum for samtlige næringsforeninger i Trøndelag (ca. 35) med til sammen mer enn 5000 medlemsbedrifter i alle bransjer.

Alliansen har ukentlige møter, arbeidet er organisert av en arbeidsgruppe med 6 medlemmer.

Alliansen har utarbeidet tre innspill på tiltak til statsråder, komiteer og Trøndelagsbenken på Stortinget, samt ett innspill til Trøndelag Fylkeskommune.

Alliansen er representert i Trøndelag Fylkeskommunes Samhandlingsråd.

Alliansen deler «best practice» - gode ideer, råd og informasjon om vellykkede aktiviteter og tiltak.

- Hitra Næringsforening holder seg oppdatert så godt som råd er og informerer på følgende plattformer:
Egen side for Koronainformasjon på foreningens nettside
Hitra Næringsforening på Facebook
Epost til medlemsbedriftene
- Hitra Næringsforening følger opp medlemsbedriftene pr. telefon og epost og gjør vårt beste for å hjelpe til i.f.m. de henvendelsene som mottas.

NÆRINGSFORENINGENS INNSPILL TIL HITRA KOMMUNE

1)

Det er helt avgjørende at kommunal saksgang og politiske beslutninger som er viktige for næringslivet opprettholdes. Oppbremsing av plansaker, byggesaker o.l. vil gjøre vondt verre for et allerede utsatt næringsliv. Næringsforeningen ser heller at denne delen av det kommunale arbeidet opprustes enn nedprioriteres, og forventer at kommunen vil vurdere ansettelse(r) eller leie inn ressurser om nødvendig.

2)

For å hjelpe bedriftenes likviditetssituasjon tar vi det som en selvfølge at kommunen betaler sine regninger omgående, ikke på eller etter forfall.

3)

Vi forventer at kommunene ikke viser til force majeure i.f.m. inngåtte avtaler.

4)

Innkrevning av kommunale skatter, avgifter og gebyrer bør reduseres eller fjernes for 2020.

Hitra Næringsforening foreslår at Hitra Kommune fjerner serveringsavgifter for restauranter og vurderer reduksjon eller fritak av arbeidsgiveravgift i 2020.

Hvilke rammer kommunen legger fremover med tanke på skatter og avgifter, støtteordninger etc. må raskt og tydelig signaliseres. Dette er signaler som vil påvirke mange bedrifters beslutninger - om de ser seg nødt til å avvikle driften, eller om de prøver å holde bedriften gående i vanskelige tider.

5)

Kommunen er en stor kunde for mange aktører i næringslivet. Hitra Næringsforening forventer at kommunen forserer og igangsetter prosjekter som holder bygg- og anleggsbransjen, samt tilstøtende næringer i gang. Vedlikehold og opprusting av kommunale bygg og veier som ligger inne i økonomiplanen for 2020-2021 bør prioriteres og igangsettes.

Vi ønsker at kommunen skal utarbeide en liste over prosjekter som raskt kan igangsettes dersom det kommer ekstraordinære statlige midler (jfr. det som ble gitt under finanskrisa), og signalisere potensialet til statlige myndigheter.

6)

Hitra Næringsforening oppfordrer på det sterkeste at kommunen handler lokalt ved offentlige innkjøp hvor regelverket tillater det.

7)

Vi ønsker at Hitra Kommune i tett samarbeid med Trøndelag Fylkeskommune skal bidra til at flest mulig lærlinger får fullført lærlingetiden.

8)

Norske kommuner oppfordres på det sterkeste til å følge nasjonale karantenereregler og ikke lage sine egne, da dette kan skape stor usikkerhet om hva som gjelder og kan føre til at næringslivet blir skadelidende. Hitra og Frøya som felles smittevernområde har vedtatt egne regler, hvor personer som ankommer sør for Dovre må direkte i 14-dagers karantene. I tillegg har Frøya hatt et utspill om at all service og reisevirksomhet i næring oppfordres til å utsettes. Det er et ønske fra Hitra Næringsforening at kommunene forholder seg til nasjonale føringer. Det er viktig å merke seg at behov for servicefolk til maskiner og utstyr er til stede hos svært mange lokale bedrifter, også for matprodusentene som er definert som samfunnskritiske virksomheter. Det vil være feil at disse p.g.a. interne smittevernregler ikke kan komme til Hitra/Frøya for å bistå til at hjulene kan holdes i gang.

9)

I siste utspill fra kommunelegen heter det at «Arbeidsgivere må forsøke å tilrettelegge for at pendling begrenses, men når pendling må videreføres skal arbeidstakeren bruke egen bil og ikke offentlig kommunikasjon. Pendlere skal ikke oppsøke tjenestetilbud i kommunen og skal gjøre det som er mulig for å begrense smittespredning. Det gjøres unntak for situasjoner som gjelder liv og helse. Pendlere mellom Hitra og Frøya har unntak fra dette leddet.» Vi ber om en tydeliggjøring av hva «tjenestetilbud» omfatter. På spørsmål til kommuneoverlegen fikk vi til svar «Alle typer kommunale og offentlige tjenester». Vi ønsker et tydeligere svar. Hitra Næringsforening ønsker at Hitra Kommune skal legge til rette for at så mange som mulig av våre næringsdrivende skal kunne opprettholde sin virksomhet.

10)

Hitra Næringsforening ønsker at Hitra Kommune ved sin landbruksavdeling skal legge press på rett instans for å sikre økonomisk støtte til de som driver med dyr og som over natten fikk pålegg om å stenge dørene – men som fortsatt har levende dyr å ta vare på og en dyrevernlov å etterleve (Hitra Hestesenter måtte stenge da forbudet mot organisert idrett kom).

11)

Vi ønsker at Hitra Kommune tar initiativ til at kommunen sammen med næringsliv og NAV finner nye måter å samarbeide på for å få folk ut i jobb. Bruk av lønnstilskudd og eller kompetansetilskudd er viktige tiltak som kan videreutvikles. Mens mange er permittert fra sine jobber, er det behov for arbeidskraft på andre samfunnsområder. Styrking av NAV er en del av dette arbeidet. Hitra Kommune skal i samarbeid med NAV og næringslivet bidra til å avhjelpe en kritisk situasjon når det gjelder tilgang til sesongarbeidere og for å sikre matproduksjon. I samarbeid med NAV og andre aktuelle samarbeidspartnere skal kommunen bidra til å spre informasjon om behovet for arbeidskraft i regionen og matche dette mot tilgjengelige ressurser.

12)

Vi ønsker at Hitra Kommune skal vurdere en utvidelse av ordningen med sommerjobb for ungdommer ved å tilby sommerjobb til flere. Enten ved å utvide til andre områder eller ved å tilby flere jobb på helseområdet.

13)

Hitra Næringsforening ønsker at kommunen bidrar betydelig til et «markedsføringsfond» for å profilere lokalt næringsliv, styrke handel, bedriftenes synlighet og rekruttering når vi kommer ut på «den andre siden av Korona». Vi ønsker at dette markedsføringsprosjektet organiseres av Hitra Næringsforening.

Pr. i dag vet ingen hvor lenge krisen vil være. Det vil utvilsomt være nødvendig med tiltak på kort og lengre sikt, og det vil være nødvendig med flere tiltak enn de som er foreslått ovenfor. Hitra Næringsforening håper på en fortsatt god dialog med Hitra Kommune i denne kritiske situasjonen, og foreslår et nettmøte med representanter for næringslivet og Hitra Kommunes politiske og administrative ledelse så snart som mulig.

Vi avslutter med et bilde fra Danske Bank sin presentasjon i møte i Trøndelag Fylkeskommunes Samhandlingsråd, 26.3.20

Markedssituasjonen

Danske Bank

Lovende ting

- Kina + flere land i Asia med få nye tilfeller | Tegn til stabilisering i Italia og i Europa
- Ekstrem pengepolitikk; rentekutt, ubegrenset QE, likviditet & direkte utlån til næringslivet
- Ekstrem finanspolitikk; direkte utbetalinger, skatteutt/utsettelse, garantier, statlige kjøp
- Mer robust banksystem og sentralbankene tilbyr store mengder likviditet ved behov
- Krisen er veldefinert: årsak + løsning. Dette øker muligheten for rask rekyll når virus-spredningen avtar og øk. aktivitet gjenopptas

Bekymringer

- Største sjokk s. WWII: Korona + oljepris + finansmarkedene + lav tillit til sentralbankene
- USA kan bli korona-krisens nye episenter
- Verdifall i finansmarkedene en økonomisk trussel: finansielle aktiva vs. BNP = 4x
- Tegn til stress i kreditt- og banksystemet
- Stor sannsynlighet for konkurser, gjeldsmislighold og høy arbeidsledighet
- Ingen vet om stimulansene blir tilstrekkelige ettersom korona-krisens varighet er ukjent

Jokere

- Utviklingen i smittespredningen vil være avgjørende for resesjonens varighet
- Medisinske fremskritt: behandling & vaksine
- Politisk «panikk» & stimulanse-maksimering. Sentralbankfinansiert finanspolitikk (MMT)
- Sentralbankene endrer QE-mandater til kredittobligasjoner (FED), aksjer etc.
- Stabilisering i finansmarkedene vil være et godt tegn også for økonomien

Hitra Næringsforening
Daglig leder Randi Storsve Lundquist
Mobil 97900323
Epost randi@hitra-naeringsforening.no

Hitra
når du vil

SKAPE